

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote. Godišnja predplata Din 00 — Polugodišnja Din 50 — Tromjesečno Din 34 — Za Ameriku godišnja dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU. Račun kod Pošt. Cekl. Ureda, Zagreb, br. 38.004

Prijemni satfona svako dana od 8-10 — preko noći br. 22 (Antaruban)

DALMATINSKI HRVAT

GRADSKA BIBLIOTEKA
MURAR SIBENIK
SIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poslatina plaćena u gotovu.

„Dalmat. Hrvat“ je vlasništvo promislalnog odbora „Hrvatske Stamparske Zadruga“ s. d. j. u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu: „Dalmatinski Hrvat“ - Šibenik, Glasova ulica 100.

Recepti se ne vraćaju. - Pisma ne frankirana ne primaју, anonimna u koš.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE,

God. III.

ŠIBENIK, 19. STUDENOGA 1924.

Br. 95

Naputci za ispravak izbornih listina.

Na deset ovoga mjeseca bila je razpuštena beogradska Narodna Skupština, i za **NEDJELJU 8 VELJAČE 1925, ODREĐENI SU NOVI IZBORI.** Na tim izborima moći će glasovati oni muškarci, koji su navršili 21. godinu, a uvršteni su u biračke spiskove (izborne listine).

Za sve, koji imaju izbornu pravo, jedan je preduvjet, da mogu glasovati kod izbora, a taj je, da budu uneseni u izborne listine.

Izborne listine su sastavljene tako, da se izbornici svakoga pojednoga sela varoši i grada posebno popišu. Tako sastavljene listine, kod nas u Dalmaciji se nalaze pohranjene kod općina.

Te izborne listine su stalne i bile su sastavljene već prije prošlogodišnjih izbora, pa tko je bio uvršten zadnjih izbora taj može biti siguran, da je i sada upisan i da imade pravo glasa.

Za našu takozvanu treću zonu, ovo su prvi izbori, i izborne listine su prvi put sada sastavljene. Veoma je lako da u njima bude puno pogrešaka, pa je s toga potrebno da naše organizacije, te listine pomjilivo pregledaju i na vrijeme potraže potrebite ispravke.

Po članu 5. zakona o izbornim listinama svaki imade pravo, kadgod hoće, da te listine pregleda, prepíše, obznaní i štampa, te bilo za sebe bilo za drugoga koga traži ispravak listine, ako vidi, da je on ili tko drugi, koji ima pravo glasa, ispušten iz listine, ili ako vidi, da je neko unesen u listinu, koji nema prava glasa. Isto tako imade pravo tražiti ispravak ako je pogrešno ime, bezime ili očevo ime. Prema tome, može se ispravak izborne listine tražiti uvijek, ali taj ispravak imade vrijednost za raspisane izbore samo onda, ako je zatražen najkasnije petnaestí dan ía raspisa izbora.

Novi izbori su raspisani dana 10 studenoga, pa će na tim izborima moći glasovati samo oni, koji još sada nisu upisati u izborne listine, a to zatraže najkasnije u utorak DNE 25 STUDENOGA. Tko taj upis ili ispravak zatraži poslije toga dana, biće u listinu unesen u izborne listine, ali na ovim izborima ne bi mogao glasovati.

Sve organizacije HRSS, a gdje nema ovih svi Hrvati u sjev. Dalmaciji dužni su u ovo još malo dana, prije 25 kada istíče rok za ispravke, da svaki u svom mjestu odmah točno pregleda, a prema potrebi i prepíše izborne listine, pa onda zatraže ispravak, za one, koji su ispušteni ili su pogrešno upisani. Ovakove ispravke se može zatražiti kod općina usmeno ili pismeno na zapisnik, ali treba donijeti dokaze da onaj, za koga se traži ispravak, imade pravo glasa. Kao dokazi služe domovnice i župničke krštenice i svjedočbe. Sve ove dokaze kao i ispravak imade pravo svak tražiti, a da zato nije dužan ništa plaćati pa niti biljegovine, jer se sve to mora od nadležnih učiniti odmah i besplatno.

Općinsko upraviteljstvo mora kroz pet dana riješiti svaki ovakav podnesak. Tko nije s tim riješenjem zadovoljan, može u roku od daljnja tri dana učiniti utok na okružni sud u Šibeniku, za sjevernu Dalmaciju, koji onda zaključuje, je li općinsko upraviteljstvo radilo ispravno ili nije.

Ova prva izborna radnja, je jedna od najvažnijih, pa za to je dužnost ne samo organizacija HRSS već i svakog pojedinog Hrvata republikanca, da posveti najveću pažnju izbornim listinama i da se zanimaju da nijedan naš izbornik ne ostane bez glasa, a isto tako da se nepravilni protivnički brišu. Svima, koji smo sudjelovali u izbornoj borbi pri zadnjim izborima je poznato, kako je na hiljade seljačkih republikanskih glasova propalo samo zato, jer se nije posvetilo dovoljno brige ovim ispravcima, pa radi toga mnogi od naših pristaša nije bio upisan u izborne listine, i tako nije mu bilo dozvo. ljeno glasovati. Naše organizacije i naša probudjena hrvatska republikanska svijest su nam jamstvo, da kod idućih izbora ne će biti ovakvih slučajeva.

Daljnje naputke potrebite za izbore, objavit ćemo u našem listu, prema potrebi i poslije nego to objavi naš „Slobodni Dom“.

Malo izborne statistike.

Za narodnu skupštinu bira se svega 313 poslanika. Taj je broj podijeljen ovako: Srbija 112, Hrvatska, Slavonija i Srijem 66, Bosna i Hercegovina 48, Banat, Bačka i Baranja 34, Slovenija 25, Dalmacija 16, Crna Gora 7, Beograd 2, Zagreb 2, Ljubljana 1. Svega 313.

Izborni okruzi.

Izbornih okruga ima svega 53 (i tome treba još dodati posebne izborne jedinice gradova Beograd, Zagreb i Ljubljana), broj poslanika podijeljen je ovako: 1. Beogradski okrug 4; 2. Bitoljski 6; 3. Bregalnčki 2; 4. Valjevski 4; 5. Vranjski 7; 6. Zvečansko-raški 4; 7. Kosovski 5; 8. Kragujevački 5; 9. Krajiški 3; 10. Kruševčki 4; 11. Kuma-

novski 3; 12. Metohijski 2; 13. Moravski 5; 14. Niški 5; 15. Ohridski 2; 16. Pirotski 3; 17. Podrinski 6; 18. Požarevački 6; 19. Prizrenski 3; 20. Prijepoljski, plevajski, hjelopoljski i beranski 3; 21. Iludnički 2; 22. Skopski 4; 23. Smederevski 3; 24. Tetovski 4; 25. Tikveški 3; 26. Timočki 4; 27. Toplički 3; 28. Užički 4; 29. Čačanski 3; 30. Banjalučki 10; 31. Bihaički 6; 32. Mostarski 7; 33. Sarajevski 11; 34. Travnički 7; 35. Tuzlanski 11; 36. Bjelovar Križevci 8; 37. Varaždin sa Medjumurjem 10; 38. Virovitički 7; 39. Zagrebačka 13; 40. Ličko-Kravska 5; 41. Požeška 7; 42. Srijemska 10; 43. Modruško-riječka sa Krkom i Kastvom 6; 44. Oblast okr. suda Maribor i okr. suda Celje 15; 45. Oblast zem. suda Ljubljana i okruž. suda Novo Mesto 10; 46. Oblast okr. sudova Kotor, Dubrovnik i Split 10; 47. Šibenik i oblast zadarskog suda 6; 48. Crna Gora i dalmatinska Boka Kotorska 7; 49. Oblast sudb. stola V. Kikinda i V. Bečkerek 7; 50. Oblast sudb. stola Pančevo-Bela Crkva 8; 51. Subotica 6; 52. Novi Sad. 6; 53. Sombor sa Baranjom 7. — Grad Beograd 2. — Grad Zagreb 2. — Grad Ljubljana 1.

Rezultat izbora g. 1923.

Donosimo rezultate posljednjih izbora provedenih 18. ožujka 1923. po broju glasova, koje su dobile pojedine stranke.

	Dobili glasova	Dobili poslan.	Za 1 poslan. trebalo glas.
Radikali	562.213	107	5.254
HRSS.	511.921	72	7.110
Demokrati	400.342	52	7.849
Zemljoradnici	164.602	11	14.963
Korošec	139.117	24	5.796
Spaho	112.228	18	6.234
Džemijet	71.453	14	5.103
Socijaliste	48.337	2	24.168
Nijemci	43.485	8	5.435
Komuniste	24.321	—	—
Republikanci	18.941	—	—
Srpska stranka	15.236	1	15.236
Nezavisni radikali (Protić)	13.742	—	—
Muglojićevci	10.266	—	—
Crnogorski federalisti	8.561	2	4.280
Pravaši	8.098	—	—
Jugoslav. zajednica	7.218	—	—
Ruzuvci	7.070	1	7.070
Hrvatska težačka stranka	5.468	—	—
Narodni socijalisti	4.064	—	—
Ratnička stranka	3.642	—	—
Liberali	3.384	—	—
Invalidska stranka	2.924	—	—
Bez oznake	2.850	—	—
Složni Hrvati	2.632	—	—
Muslim. dem. stranka	2.408	—	—
Naprednjaci	1.541	—	—
Nezavisni muslimani	1.361	—	—
Sušterčić	875	—	—
Samostalci	343	—	—
Kirajdžijska stranka	321	—	—
Svega	2.117.051	312	

Takozvana treća zona, pri zadnjim izborima, jer okupirana talijanskom vojskom nije glasovala i za to je birano 312 zastupnika, jer 1 zastupnik t. j. 3131 otpada na treću zonu.

Ispadak izbora 18 ožujka 1923. u izbornom okrugu Šibenik-Zadar.

Izborni Srez	Pučka	Zemljorad.	Demokratska	HRSS	Radikalna
Benkovac	274	109	552	2770	4764
Knin-Vrlika	285	21	784	1630	6653
Drniš	161	13	191	2994	1363
Šibenik	856	3785	1740	2728	1923
Rab-Pag	767	538	257	345	208
2343	4466	3524	10467	14911	

Dalmacija „velikosrpska“ pokrajina.

Čim se Velikosrbi tieše i kako zavaravaju svoju javnost eva jednog dokaza. Beogradski „Balkan“ broj 310. od 10. studenog o. g. donša ovaj članak:

Vestafsko stvaranje Hrvata.

Ništa tako ne karakteriše hrvatske naučenjake kao njihova naučna dela; oni su svugde jednaki, neozbiljni, zatvoreni sovinst. bez ikakvih primesa naučne objektivnosti.

Neki koreniti Hrvat R. Strohal u „Nastavnom Vjesniku“, koji izdaje društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora, u svom članku: „Jezični pabirci, hrvatski dijalekti u Dalmaciji“ navodi sadanje dijalektično stanje po starim kartarima, te svugde računa katolike kao Hrvate, ma da ne govore, kako on veli, čakavskim narječjem, nego štokavskim, dakle taj hrvatski naučenjak deli narodnost po veri, (razume se kad to treba), a ne po jeziku.

Po kom pravu i na osnovu čega to čini?

Dok su hrvatski profesori najveći i najzasljepljeniji sovinsti, dotle su srpski profesori mahom ili većinom defetiste, pa kao on Šijaci od silnih drva ne vide šume.

Kada može biti čak i nekulturnih Arnauta razne vere, zar onda samo Srbi ne mogu biti razne vere, ma da se vrlo dobro zna iz istorije, pa i iz tako reći sadašnjice, kako je Austrija Srbe silom najpre katolizirala, zatim pretapala u Madjare, Svabe i naposljetku od njih pravila političke Hrvate.

Je li onda čudo, što su sadašnjim političkim Hrvatima pored sulude politike srbijanskih političara narasli toliki rogovi, te traže da 20% političkih Hrvata gospodare u ovoj državi.

U posljednjem stavu toga članka navodi taj pisac, da u Dalmaciji ima 20% Srba (t. j. pravoslavnih), 5% Talijana, ostalih 75% katolika su Hrvati i to: čakavaca 30%, ikavaca štokavaca 50%, i ijekavaca štokavaca 20%, dakle, kao što se vidi, smilovao se, te dozvolio da Srba u Dalmaciji ima 20%, jer još nisu ti namučeni, dospeli dotle, da i ove t. j. pravoslavne računaju u Hrvate, ma da ja držim da je sa-

svim neoprudano, jer ako su ikavci i ijekavci štokavci Hrvati, onda neka nam taj bistroumni naučenjak bar navedu jedan pametan razlog, zašto i pravoslavne ne računuje u Hrvate, kada toga nigde kod drugih naroda nema, da se po veri deli.

Samo bi tome naučenjaku napomenulo, da su južno od reke Cetine od pamtiveka Srbi naseljeni, da su severnu Dalmaciju usled navale Turaka Srbi neprerano naseljavali, dokle su se Hrvatima poučitali na sever i zapad tako, da se hrvatski živalj sasvim na kopnu izgubio i samo se na primorju i ostrvima održao, a kada se to zna, onda je čisto i jasno, da Dalmacija nije hrvatska, jer ih tamo ima svega 25%, dok su svi ostali sa izuzetkom 5% Talijana bez razlike vere Srbi.

I opo je dokaz kako, su srbijanski političari na krivom putu i da onda nije čudo, što u ovoj državi ide tako sve u sinovat.

Dok srbijanski političari, počevši od pok. Stojana Protića, na sve do Ljube Mrava katolike srpske narodnosti silom teraju od srpstva, a u neprijateljski tabor, dotle politički Hrvati, svi bez razlike prave i traže Hrvate, gdje ih nigde nema i gde ih nikada nije ni bilo, jer u Bosni, Hercegovini, Sloveniji i Sremu nema Hrvata, niti se može naći i dokazati, da ih i po postotka ima, koji su porekla hrvatskog i tek ih ima na primorju hrvatskom i po zagrebačkoj i belovarskoj županiji, svega u skupa prvih Hrvata ili čakavaca na 350, a najviše do 400 hiljada; ono ostalo je napravila pok. Austrija i to napre Muže za Hrvate, a na posletku i Šoke i to počevši od svojih pre 50-60 godina.

Mi se nadamo da će dan 8 veljače 1925 pokazati ne samo „Balkanu“ nego cijelom svijetu da Dalmacija nije nikada bila, a ni da ne će nikada biti velikosrpska provincija.

U Dalmaciji svaki Hrvat glasovati će republikansku listinu, a izroditi, hulje, lopovi, korupcionisti, batinaši, defraudanti, koji u četiri oka vele „I mi smo Hrvati“ — oni će glasovati za pepističku korupciju.

U znaku izbornog terora.

Da je PP režim na vrijeme počeo u sjev. Dalmaciji da provadja izborni teror namjerom da zastraši svijerne hrvatske republikance, svjedoče nam ovi slučajevi.

Grozog u Novigradu

Na 1 ovoga mjeseca u Novigradu je bio napadnut od trojice Novigradjana Vlatković Vladimir. Kada su pripjeli prijatelji ovoga zadnjega i nastojali da ih umire, umiješa se medju njih neki Pekota nožem u ruci i navali na tu prisulne, a jedan od Pekotinih skoči po žandaritariju. Žandari pripravno skočiše i sa parolom bodi, u istinu probodo bajonotom Dragutina Oštrića kroz desnu ruku u mišicu i to po kazivanju ranjenika, sam narednik žandaritarije. (Osim ovoga je bilo, od druge dvojice žandara ranjeno, teže i laglje još nekoliko građana. Ovi goloruci su se branili u koliko su mogli od trojice žandara i trojice obornžanib napadača do zubi, koji su skupa sa žandarima činili jednu frontu.

Miroljubivosti starijih i pametnijih Novigradjana imade se znhvaliti, da nije bilo mrtvih i većeg krvoprolića. Za nagradu što je sve to prošlo bez težih posljedica, a što se ima zahvaliti rečenim Hrvatima, ovi i svi drugi istaknutiji Hrvati su bili popušteni, njih 47 i jedna ženska na broju, jer se boće iz jednog prostog slučaja smutnje i tučnjave, da napravi politički kapital i proces, a u ovo ga politika ni najmanje ne ulazi.

Uspušeni, imade već 20 dana trunu po zatvorima, najprije u Ob-

rovcu, a sada u Šibeniku, pa je dužnost suda da se po zakonu, stvar čim prije riješi, jer po kazivanju, imade uapšenih i takovih, koji prigodom te tučnjave nijesu niti bili u mjestu.

Čujemo dapače, da se ide zatim da se na sve ove primijeni zakon o zaštiti države, dočim je to pravnički samo, može biti, jedno obično nasilje.

Nepristojno uređivanje žandara u Konjeveratim.

Po običaju se je i ove godine na 8 ovoga m. obdržavao sajam kod Sv. Mitra na Konjeveratima. Tu se slio narod sa Konjeverata da kupi i pazari potrebitu stoku. Iza objeda, kako je kod nas po selima običaj, narod je zaigrao narodno kolo i pjevao narodne pjesme, te klicao: Hrvatskoj, seljačkoj slozi, Radiću i Republici.

To nije bilo po čudi nekima i nekom popi, pa najednom žandarmerija, koje je tu petnaestak korčaja daleko stajala, bez ikakva drugog povoda, naleti sa nataknutim bodovima na narod i stade ga razganjati i kući ljerati. Osobito se je istakao skradinski narednik, kojemu to nije bilo dosta, već je poltiao i po tu upričlenim za sajam krčmama, bacajuć čaše i bocune, tako da je ženskim i odijela vinom proljevao. Narod republikanski odgojen, mirno i dostojanstveno prelazi preko izaziva i kući se razilazi. Ipak neki vidjeniji pristojno mole narednika, da ne postupa tako a narodom

P r a v i

Schicht-sapun s markom „Jelen“

najmiliji je sapun svake štedljive domaćice.

Pazi na ime Schicht i marku „Jelen“!

Hrvatski Seljački Dom.

Ravnateljstvo zadruge Hrvatski Seljački Dom i predsjedništvo HRSS u ime Hrvatskoga Narodnoga Zastupstva podpisalo je dne 3 listopada s g. Milanom Prpićem privremenu pogodbu, a dne 15 listopada konačni kupoprodajni ugovor, kojim Prpićeva palača u Zagrebu na Akademskom trgu br. 12. prelazi u vlastništvo zadruge Hrvatski Seljački Dom.

Kupovna cijena za sveukupne nekretnine i pokretnine iznosi 46 milijuna kruna. Od toga je kod podpisa ugovora isplaćeno odmah 5 milijuna, te je zadruga Hrvatski Seljački Dom isti dan stupila u posjed i odmah zatražila gruntovni prenos. Ujedno je isti dan skinut plemićki grb baruna Vrančića, a mjesto njega postavljen grb hrvatski. Na zgodnu mjestu uklesan je snop žitnog klasa sa sponom mjesto nekakvih plemićkih kruna, a na najzgodnijem mjestu napisano u velikim zlatnim slovima „Hrvatski Seljački Dom“. Dne 15 i 16 listopada, kad

se je sve to pravilo bilo je neprestano Zagrebčana i seljačkog svijeta, koji se zaustavljao i gledao što se to radi i svatko je gotovo kazao pri tom koju zgodnu riječ. Jedan radnik veli svomu drugu: To ti je vidiš melem za sav radni narod. Neki seljak opet veli svojoj ženi: Nu sad naši zastupnici budu sjednici držali u svojem; isto tako zagrebačka organizacija HRSS a i mi vanjski seljaci imat ćemo se kamo navrstiti kao u svoj dom. Treća je skupina živo raspravljala o tom kako je ovaj Hrvatski Seljački Dom ponajljepša zgrada u Zagrebu i kako hrvatsko seljačvo tim dobiva usred glavnoga grada Hrvatske svoje političko, kulturno i gospodarsko središte.

Hrvatski Seljački Dom ima u svem 136 soba. Od toga je najveći dio u privatnim rukama za malu mjesečnu najamninu, te će se ta stvar sporazumno sa stanicima urediti tako, da čitav Seljački Dom služi svojoj svrsi. Tu će se morati urediti i jedna takva gostionica, koja će biti neka vrst pučke kubi-

hinje, to jest, gdje će naš seljački narod imati dobru, a jeftinu okrepu i gdje će svaki naš čovjek moći sasvim nesmetano kao kod kuće potrošiti ono, što sa sobom od kuće doneše.

Prema dvojoj želji osnivača seljačke stranke i prema sveobščoj seljačkoj potrebi, a naravski i prema pravilima, bit će u Hrvatskom Seljačkom Domu svaki dan seljačvo na uslugu po koji sat iz početka jedan narodni zastupnik, odvjednik, pa onda jedan liječnik i jedan školarni gospodar, da daju seljačtvu, najpotrebnije upute i savjete. Osim toga odmah će se urediti jedno takvo malo zgodno spremište sa čuvarom, gdje će naš svet moći ostavljati svoje kofere, torbe i druge manje predmete, kojih ne može nositi po gradu, a ne može ih tako lako ostaviti niti u kojoj gostionici.

Malo po malo postati će Hrvatski Seljački Dom na taj način političko i kulturno središte ne samo hrvatskoga seljačva, nego i onoga zagrebačkoga građanstva i one ško-

lane gospode, koja su već shvatila hrvatski seljački pokret, te iskreno žele u njem sudjelovati i raditi.

Dne 22. prosinca bit će upravo 20 godina, što je tadašnji privremeni glavni odbor seljačke stranke u dešetsatnoj sjednici konačno razpravio i odobrio i podpisao onaj program seljačke stranke, koji je najprije izašao u božićnom prilogu tjednika „Hrvatski Narod“, a zatim u siečnju 1905. u onim velikim plajm kolizicama, u kojima nije bio tiskan samo program, nego i tumač programa. Tumač su sastavili osnivači, a i on je razpravljen i odobren na sjednici 22. prosinca 1905. Predsjedništvo HRSS bavilo se je u više sjednica tim, kako bi se najzgodnije proslavila ova dvadesetogodišnjica Hrvatske Seljačke Stranke. Na koncu je zaključeno, a to je već javljeno i u Božićnici za 1925. da će najbolja i najpametnija proslava biti ovo: Svaka organizacija HRSS neka što prije sazove svoj sastanak i neka tu zaključiti, da svaki član kroz ova tri mjeseca, naima za listopad, studeni i prosinac ime darovati za Hrvatski

kada nije potreba, a narednik jednoga samo radi toga upisi.

Mi Konjevračani, koji smo čitali i dosta čuli o ovakovim izazovnim postupcima i neredima, nisimo se dali navesti na tanak led i nasjesti. Politički svijesni naših prava i naše dužnosti, trpimo i trpićemo silu, dotle dokle to naš mirotvorni čovječanski program bude iziskivao, uvjereni da će naša stvar uskoro pobijediti. Medjutim nikakova sila ni izazov ne će pomutiti ni rastepsti naše čvrste i zbjegne redove.

Progoni nar. poslanika.

U prošli petak i subotu je u našem gradu, kako na drugom mjestu javljamo boravio nar. poslanik g. Rude Bačinić. One noći kada je iz Splita u Šibenik imao otputovati, bio je smetan u hotelu. Zatim je bio praćen za cijeloga putovanja vlakom do Šibenika, kao i za cijelo vrijeme svoga boravka u Šibeniku, bio je neprestano praćen i nuziran od jednoga detektiva iz Splita. Kada je ovako s nar. poslanicima, koje štiti imunitet, a što je tek sa hijednim narodom po selima i po zagori.

† Don Niko Milić. Kako nam brojavljaju iz Pakoštana, na 16. ov. su bili uz saoučeće nuroda iz cijele okolice položeni u grob smrtni ostanci don Nike Milića, pakoštanskog župnika. U pokojniku selo Pakoštane izgubilo je svoga pastira, oca, učitelja i dobročinitelja. Na župi kroz 33 godine, Don Niko je odgajao ovaj hrvatski narod i prosvjetljivao ga, tako da je na dan blagoslova hrvatske zastave predprošlog mjeseca sa ponosom i zadovoljstvom gledao plodove njegova otačbeničkog rada. Karakter od pete do glave don Niko Milić ostao je vjeran svom hrvatskom narodu do zadnjeg časa života i na njegovom domu nije nikada zalepršala druga zastava do hrvatske, što je u zadnje doba batinašima dalo povoda, da i njega zabilježe u knjigu antidržavnih elemenata.

Ganuljiv je bio sprovod pokojnika. Iza sprovoda i dok su smrtni ostanci pokojnika bili na odru u crkvi, cijelo mjesto je učestvovalo i jecajući gorke suze hlijalo za svojim ocem, za svojim dobrim pastirou.

Na grobu milog pokojnika okupilo se je staro i mlado i uz poklike: Slava donu Niku Miliću neustrašivom hrvatskom borcu! — bilo je njegovo tijelo položeno u rani grob.

Slava našem dobrom donu Niku!

Gradske vijesti.

Naš predsjednik g. Stjepan Radić nalazi se potpuno siguran u inozemstvu. Naši će vlastodršci da svistu od jada, što im nije dopao šaka. Ali ti zagrižljivi pljačkaši treba da znanu, da je naš predsjednik umnik, kojemu oni nijesu dorasli ni do pete, pa da je on na vrijeme predvidio njihove zlobne planove. — Medjutim po cijeli hrvatski narod je neprocjeniva sreća, što se on u ovim sudbonosnim danima nalazi u inozemstvu, jer će svojim uplivom košt zapadnih evropskih sila, sprečiti silu i bezakonja, koja su naši apsolutiste nakunili da počine na hrvatskom narodu i ostalim narodnim manjinam. Iz inozemstva je već pisao dva izborna pisma.

Lične vijesti. U prošlu srijedu 12. ov. mj. bio je na prolazu parobrodom za Sušak narodni zastupnik sinjskog kotura g. Kirin Bio je pričekan i otrpčen od naših republikanaca.

U petak i subotu 14 i 15. ovoga, boravio je u našem gradu nar. poslanik Rudo Bačinić u društvu sa liječnikom Dr. Kačićem iz Dubrovnika. Tom prigodom je bio održan sastanak kod mjesne organizacije, na kojem je govorio nar. posl. Bačinić. Odavle je g. Bačinić otputovao za Zagreb, a Dr. Kačić za Dubrovnik.

U nedjelju na večer na prolazu kroz Šibenik parobrodom, bio je naš mučenik, žrtva beogradskog razbojstva nar. poslanik g. August Košutić, inžinir, zet našega predsjednika, sa svojom suprugom g. Miro. Vidjeniji šibenski republikanci su pošli na parobrod da ih pozdrave i da se poraduju, da je ipak konačno van svake pogibelji i da razbojnicima nije uspjela paklenska osnova. Da ubiju jednoga od naših najboljih republikanskih prvaka. Bili su srdačno primljeni i sadržali su se u razgo-

voru sve do odlaska parobroda. Manifestacije, koje je šibenska omladina nakunila prirediti, našem dragom poslaniku Košutiću, policija je zabranila, a za svaki slučaj je i drugi aparat bio u pripremi.

Skupština HRSS u Šibeniku. Zadnji broj „Sl. Domu“ od 12. ovoga br. 46. u članku „Veličanstvena snaga hrvatske republikanske seljačke misli u dalm. Hrvatskoj“ iz pera nar. poslanika Pavla Radića o šibenskoj skupštini HRSS držanoj dana 31/10 tg piše: „Manja brojem (naime šibenska skupština od drničke) ali važna iznenadnim postankom i divnim zanosom sve samih pionira HRSS bila je skupština u Šibeniku o podne na trgu (na obali sa 40 zastava i domaćom glazbom, na kojoj su govorili zastupnici: Goreta, P. Radić i Martinović“.

To priznanje sa strane našega Vodstva šibenčanima je najbolja zadovoljština, pred svim onim našim protivnicima, koji su omalovažavali prvi javni republikanski istup u Šibeniku, držanjem javne skupštine.

Hrvatski Seljački Dom u Zagrebu. Upozoravamo naše čitatelje i sve republikance u sjevernoj Dalmaciji da pomnjivo pročitaju članak o Hrvatskom Seljačkomu domu u Zagrebu, kojega smo prenijeli iz „Sl. Doma“, a napisao ga je sam naš predsjednik. Svaki republikanac mora da smogne toliko, da kupi barem nekoliko udjela za naš Seljački Dom, jer svaki udjel ne stoji nego K 60 (Din. 15), dok im učiniji su dužni da prema svojim finansijskim silama ulože i znatnije svote, da tako čim prije ta naša republikanska ustanova bude otpuno naša bez duga.

Priopćeno. *)

Gosp.

D. ru Josipu Pasini

Šibenik

Vama dragi gosp. doktore, kao i gosp. D. ru Josipu Puljizeviću, neznam kako da zahvalim na požrtvovnosti i trudu kog ste uložili, da spasite moju suprugu od klete smrti koja ju je bitjala pokositi.

Neka vam od Boga bude plata a od mene vječita harnost.

Sepurina 12. novembra 1924.

Šime Antić.

*) Za ovaj članak ured. ne odgovara.

Oglas.

Pošto sam uvidio, da Primorje i Dalmacija oskudjeva na raznim proizvodima te da mora iste nabavljati iz inozemstva, to sam odlučio i otvorio najmoderniju uređenu tvornicu na Sušaku za sljedeći proizvod.

Sve vrsti kada za kupanje iz jakog cinčanog lima. Vlastiti patenti i proizvodi. Najbolje štrajke iz jakog bakra za galicu protiv perenospere za vinovu lozu bez guma, svi djelovi su izvana jamstvo 10 godina.

Nazvane „Jadran“ Sumporače prašilnice za sumporiti vinove loze protiv ujidioma za na ledja uz više godišnje jamstvo — nazvane „Jadran“. Filter aparat za destilaciju finog stolnog jestvenog ulja, počam od 40 lt. do 200 lt. prema naruđbi mogu biti i veći, građeni su iz jakog bjelog banduma. Acetelinski aparati i svjetiljke najnovijeg sistema za rasvjetu čitavih zgrada sa više filera. Proizvod limenih kanta, za ulje, lak, firnis, benzin, terpenin, petroleum, kandite, kekse, kutije za analisne boje itd. Proizvod dimnih cijevi svih promjera i dimenzija, i sve vrsti sudja posuda iz bjelog, cinčanog i crnog lima.

Preuzimam i izvadjam limarske i vodovodne radnje.

Novo gradnje, pokrivaue krovova, tornjeva, uvadjanje gromovodova, instaliranje acetelinskog svjetla, ispelivanje vodovoda iz cisterna u kuće. Montaže najmodernih kupaona, closeta, vmaivonika, pisoira, automatskih plinskih peći topla, i mrzla voda, uređivanje kupaona za bolnice, specijalno poduzeće za sve komplicirane vodovodne i limarske radnje.

Preuzimam i popravljam tornjeve krovove te ličim raznom bojom. Interesovanim mušterijama šaljem cijenike i upute.

Dopise molu slati izravno na vlasnika

IVO PERNAT - SUŠAK

Dorotejska cesta 78.

Brzjaviti: Pernat - Sušak.

Izdav. i odg. ured. Josip Drezga.
Tisak Pučka Tiskara — Šibenik.

Seljački Dom 10 ili 20, 30, ili 40 kruna, dakle za sva tri mjeseca 40 do 120 kruna. Ovako sabrani prinosi mogu blagajnici za listopad i za studeni odmah poslati i to će biti najbolje, a za prosinac neka predsjednici ubrani novac donesu sa sobom u Zagreb, gdje će se, ako Bog da, dne 22. prosinca održati kongres ili višeć svih predjednika organizacije HRSS.

Kad se to učini, a to se učiniti može, onda će hrvatski seljački narod ovim dobrovoljnim prinosima Seljački Dom izplatiti sam i taj će Dom u istinu biti onda i po izplati seljački, jer će si ga seljačstvo gotovo samo kupiti.

Zadrugari nemaju nikakvih posebnih prava i pogodnosti, što je i posve naravski, jerbo je jedan udio samo 50 kruna, zajedno s upisninom (6), a malo je naših seljaka, koji su upisali više od jednoga udjela. Koja stotinu upisala je dva udjela, a sasvim mali broj po 5, po 20 ili po 100 udjela. Zato je trebalo dvie godine dok se je sabralo oko dva milijuna kruna, što nam je sada vrlo

dobro došlo, kad je kod podpisa ugovora trebalo položiti 6 milijuna.

Sad će se novi zadrugari sigurno opet javljati, ali od samih udjela po 50 kruna i od 10 kruna upisnine ne bi se Dom dugo izplatio, pu je zato absolutno potrebno, da sveukupno organizirano seljačstvo točno izvrši zaključak predsjedništva HRSS i da sve organizacije HRSS ovom prilikom izpune podpuno svoju dužnost.

Čim je bilo poznato našoj javnosti, da je Hrvatsko Narodno Zastupstvo sav suvišak svojih dnevnica odredilo za kupnju Hrvatskoga Seljačkoga Doma, nastalo je naročito u Zagrebu takvo oduševljenje, te su se mnogi građani sami ponudili predsjedniku HRSS, da će i oni dati i još od kojega pijetelja donieti znatni prinos za Seljački Dom. U petak, dne 10. listopada bila je sjednica tih oduševljenih darovatelja i tu se ustanovilo, da će i njihovi prinosi iznositi vrlo lijepu i upravo neočekivanu svotu.

Izprvice se je mislilo, da se vodstvo HRSS obrati i na naše ljude u Sjever, i južnoj Americi posebnim

proglašom. Ali se je brzo od toga odustalo. Oni naši ljudi, koji su s domovinom u vezi preko Slobodnoga Doma, oni će ovo čitati i oni će već učiniti, štogod budu mogli. A da oni i ništa ne učine, bilo bi dosta žalostno, da blizu dva milijuna organiziranih pristaua HRSS ne bi moglo izplatiti Seljačkoga Doma za nekoliko mjeseci bez ičije pomoći.

I južno-američki brodovlasnik Franjo Petrinović sam je dobrovoljno obećao predsjedniku HRSS da će iz Londona poslati za Hrvatski Seljački Dom nekoliko milijuna, a isto tako iz južne Amerike, čim tamo sligne.

Čim Seljački Dom bude izplućen, onda će se već naći sredstva, da se već prema gotovim nacrtima sagradi treći kat, jerbo su temelji prema tomu zidani i da se u njem uredi veliku seljačko svratište ili seljački hotel, kao posebni odjel Seljačkoga Doma. Taj treći kat može se početi graditi u proljeće 1925. i dovršiti najkasnije do jeseni iste godine, a dotle bi se podpuno uredio i seljački etnografski i gospodarski muzej, te bi se sve to svečano otvorilo kao

najvažniji dio proslave tisućgodšnjice hrvatske države i narodne samostalnosti.

I tako smo na svu sreću došli do toga, da ne moramo sabirati za nacerte i za gradnju, nego za gotov Seljački Dom, koji je već u našem vlasništvu i posjedu, i to još za takav Dom, koji je možda najsolidniji i najljepša zgrada u Zagrebu, a svakako je to najveličanstveniji Seljački Dom na svijetu.

I tako hrvatski seljački narod, koji je danas bezuvjetno prvi na svijetu po svojoj političkoj organizaciji, može evo postati prvi i po tom, da ima i takvo svoje kulturno, gospodarsko i socijalno središte u svom glavnom gradu, koji svojim obsegom i svojom organizacijom nadkriljuje samo Ruski Seljački Dom u Moskvi.

Još do nedavna nismo o tom ni sanjali, a sud evo s malo brige i truda i s malo prave i umjestne požrtvovnosti imat ćemo što preduti djeci svojoj kao medjašni spomenik u drugo tisućljeće, ako Bog da, seljačke republikanske naše državnosti. Stjepan Radić.

„DRINA“ najbolji sapun

Proizvadžja sljedeće specialitete:

SAPUN

MARSEILLE bijeli i žuti
DRINA extra žuti
ZELENI BARI

Tražite odmah naše izvanredne ponude

Cijene umjerene — Poslužba tačna — Pakovanje u sanducima — Solidnim trgovcima prodajemo na isplatu uz priček

„DRINA“ tvornica apuna i svijeća d. s. o. j. u Šibeniku.

M. Gilg - Sisak

— Tvornica tambura. —

Izradba solidna. — Umjerene cijene. — Na upit šalje se sve upute.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Q I E N O V A.

GLAVNO ZASTUPSTVO za JUGOSLAVIJU
ZAGREB — Petrijska ulica 6.

Najbrže Pruge za Jugoslavenske Iseljenike
sljedeći odlasci:

za Brazil — Uruguay — Argentina:
S/S „Taormina“ 25. Septembra
S/S „Re Vittorio“ 30. Septembra
S/S „America“ 8. Oktobra
za Srednju Ameriku Equator-Peru-Chile:
S/S „Bolognese“ 24. Septembra

(Mjesečna Pruga)

za Australiju

S/S „Princessa“ 15. Oktobra
(Mjesečna Pruga)

za Sjevernu Ameriku

S/S „Udillo“ 10. Oktobra
Putovnja željeznicom iz Zagreba do
Genove traje 21 sat. — U Genovi nema
karantene. Svojim upute daju pismeno
glavno Zastupstvo u Zagrebu i Podzastup-
stvo:

Beograd, Dubrovnik, Split i Šibenik.

NB. Imena parobroda i dani odlazaka
mijenjati će se.

Producetima i trgovcima vina.

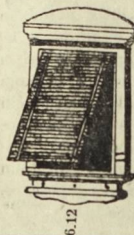
Nove prvovrsne brastove vin-
ske bačve, tukoujer i sa pocin-
čanim obrucima, dobava od-
mah sa skladišta uz najjeftinije
cijene

Traže se preprodavači za Hr-
vatsko primorje Dalmaciju i
Otoke ponude slati na:

ZAGREBAČKA TVORNIKA BAČAVA D. D.
ZAGREB. I. Pošt. pretinac 162.

TRGOVCI VINOM!

Iznajmljuje se podrum u središtu
grada Zagreba za količinu od 1:300
hl, onome, tko kupi sudje bez ike-
kove odstupnine. — Upute slati na
»Dellcitas« d. d. Zagreb.
Vlaška ulica 62.

u svakoj vrsti i to:
ROLLOA — — čeličnih

„Eslingovih“ od drveta — — —

— — — žaluzije i od platna

Šalje, svake vrsti robe za umjetne bravare i teretnih liftova.

Silvester Bernold, Novi Sad.

Telefon 234, preko puta Gasfabrike. Osnovana god. 1835.

— — — Filijala: BEOGRAD, Dositejeva ulica 51. — — —

Papirnica i prodaja novina

JOSIP DELFIN

ŠIBENIK

Trgovina papira, pisanećeg i risanećeg pribora. — Bogato skladište
školskih predmeta na veliko kao i raznovrsnih razglednica.

CIJENE RAZGLEDNICAMA:

U krasnim bojama: cvijeće, djeca, glave itd.	Din. 45—
U krasnim bojama: ljubavne	45—
Cvijeće bogato sortirano u prekrasnim bojama	45—
Čestitke zlatorezom u bojama dobro sortirano	50—
Ukusno izrađeno sa umjetn. cvijećem i nadpisom	150—
Sretno Božić i Nova Godina dobro sort. u bojama	45—
Iz prirode L vrst. bogato sortirane	60—

Cijene razumljivaju se za 100 komada. — Robu šaljem uz pou-
zeće ili uz unapred preplaceni novac. Pakovanje ne zaračunajem.

Nedvojbena obilježja

»Prvog «FRANCKOVOG: dodatka kavi- i tor-
ime »Francke« i »mlinac« naročito se ističu na
novoj, smeđe-plavo-bijeloj etiketi, za kutije.
»Prvi «FRANCK: s »mlinac« nezadržljivo je u
zrom, teku i izdašnosti. —

Opletene bocune

(demižone) u svakoj
količini od 3 do 50 li-
tara razabiljem poštom
ili željeznicom uz naj-
jeftinije cijene. Veliki izbor sta-
klene, porculanske i lüksne robe.
STAKLENE PLOČE svake vrsti,
brušena i nebrušena OGLEDALA.

REX i ULTREFORM boce i lon-
ce za ukuhavanje voća preporuča
Staklana VJ. FRANZ, Zagreb

Jelačićev trg. 7.

Specijalno skladište ljekarskih bočica i
laborat. robe.

Nešto i zbilja za Vas.

Nešto i zbilja za Vas.

Čitaj ne propusti.

Dalmatinci i primorci, trgovci i prodavači u-
lja, naručite odmah Pernatov najnoviji aparat za
čišćenje i distiliranje finog jestvenog stolnog ulja,
nazvani „Jadran“ koji čisti i filtrira ulje bolje
nego ikoli do sada starije vrsti aparat. Isti je gra-
djen iz dobrog jakog bjelog banduna na željezni
stalak i bez stalka. Proizvadžja se počam od 40 lt.
60, 80 lt. pa do 200 lt. po narudžbi i veći. Tko
se za istoga zanima neka se izvoli obratiti na
proizvoditelja, te će mu isti priposlati fotografiju,
čjenik i uputu istog aparata, samo se mora točno
navesti od koliko litara sadržine zahtjeva se taj
aparat.

Pismene upite i narudžbe izvolite slati iz-
ravno na proizvoditelja i vlasnika.

IVO PERNAT

Tvornica linnenih proizvoda -- SUŠAK

Dorotejska cesta br. 78.